

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 821

van **SIHAME EL KAOUAKIBI**

datum: 25 augustus 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

VDAB - Ethische toets voor AI-toepassingen

Binnen de beleidsagenda van artificiële intelligentie (AI) rolt de Vlaamse Regering sinds 2019 heel wat acties uit om bedrijven te informeren, te sensibiliseren en te versterken.

Er werden al actuele vragen gesteld met betrekking tot de razendsnelle evolutie van artificiële intelligentie en het gebruik ervan in het onderwijs, in het bedrijfsleven, enzovoort. Er zijn terecht vragen, specifiek over ChatGPT, naar de invloed op onderwijs, kennisinstellingen, cultuur, ...

Veel van de vragen hadden betrekking op ethische kwesties.

Hilde Crevits, toenmalig viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, gaf op een actuele vraag van mij reeds aan dat zij op het gebruik van artificiële intelligentie door VDAB een ethische toets zou laten toepassen door het Kenniscentrum Data en Maatschappij.

Er is een resolutie goedgekeurd door het Vlaams Parlement namelijk 'over de kansen van artificiële intelligentie en de voorwaarden voor de implementatie ervan in Vlaanderen' (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-2022, nr. 1175/3).

1. Werd de ethische toets met betrekking tot het gebruik van AI op algoritmes van VDAB uitgevoerd?
2. Wat waren de resultaten en conclusies?
3. Is het de minister bekend of de ethische toets ook in andere organisaties werd doorgevoerd? Zoals bijvoorbeeld bij de belastinginspectie of bij huurders van sociale woningen? Zo ja, wat waren daar de resultaten van?
4. In hoeverre denkt de minister werk te maken van een georganiseerde ethische commissie inzake het gebruik van AI op algoritmes van overheidsinstellingen?

ANTWOORD

op vraag nr. 821 van 25 augustus 2023

van **SIHAME EL KAOUAKIBI**

1. VDAB vindt het heel belangrijk dat wat zij doet met data en Artificiële Intelligentie (AI) betrouwbaar en ethisch correct is. Daarom heeft VDAB, in oktober 2022, een Ethische Raad opgericht met als doel advies te geven met betrekking tot het verantwoord en ethisch gebruik van data en AI. Deze raad komt elk kwartaal samen en treedt op als onafhankelijk adviesorgaan met betrekking tot AI, profilering en automatische besluitvorming.

Door middel van de Ethische Raad worden de door VDAB ontwikkelde AI applicaties onderworpen aan een ethische toets. Risico's verbonden aan de applicaties worden besproken en op basis daarvan worden mitigatie stappen bepaald. Ook heeft VDAB gevraagd aan de Ethische Raad om de bestaande AI applicaties te mappen op de AI risicoclassificatie beschreven in de Europese AI act.

Op dit moment bestaan er reeds een aantal tools en systemen die ondersteuning bieden bij het uitvoeren van een ethisch impact assessment van AI systemen. VDAB doet hiernaar uitgebreid onderzoek en zal dit ook integreren in haar manier van werken en als leidraad gebruiken voor het invullen van haar risicoregister van AI systemen. Ook het Kenniscentrum Data en Maatschappij is bezig met de ontwikkeling van een dergelijke tool. Op dit moment bestaat deze nog niet. VDAB werkt hiervoor samen met hen.

2. De resultaten en conclusies van de ethische toetsen die reeds hebben plaatsgevonden waren heel positief. De Ethische Raad is sterk onder de indruk van de AI maturiteit van VDAB. De belangrijkste uitkomsten en adviezen tot op heden zijn:
 - De communicatie van VDAB over wat het agentschap doet met AI is goed, maar mag uitgebreid worden. VDAB mag trots zijn op hoe ze de dienstverlening reeds hebben kunnen verbeteren door in te zetten op data en AI. Er wordt geadviseerd om hierover meer transparant te zijn naar de buitenwereld. Om hieraan tegemoet te komen heeft VDAB een communicatieplan opgesteld met betrekking tot AI.
 - Uit de bijeenkomsten van de ethische raad zijn een aantal actiepunten gekomen die VDAB kan nemen om bepaalde risico's te beperken of te mitigeren. Deze actiepunten werden ook gerangschikt naar belangrijkheid en urgentie. Op deze manier weet VDAB waar ze prioritair op moet inzetten.
 - De Ethische Raad heeft VDAB geadviseerd om al haar AI applicaties te beschouwen als hoog risico AI (zoals gedefinieerd binnen de AI act) en op die manier aan de hieraan verbonden strenge normen te onderwerpen. Niet alle AI applicaties van VDAB zijn hoog risico, maar VDAB wil als overheidsorganisatie een voorbeeldrol voor andere organisaties zijn en daarom dus een rolmodel zijn op het vlak van ethisch omgaan met data en AI.
 - De Ethische Raad staat volledig achter de aanpak van VDAB met betrekking tot het model risicomanagement en AI governance. De Ethische Raad gaf aan dat er op deze manier voldaan wordt aan de AI act vereisten gekoppeld aan hoog risico AI applicaties.

3. NVT

4. Het is belangrijk dat elke overheidsinstelling ethisch omgaat met data en Artificiële Intelligentie. Daarom ben ik heel blij dat VDAB hierin een voorloper is en andere overheidsorganisaties kunnen hiervan heel veel leren.

Momenteel lopen er reeds verschillende initiatieven. Kenniscentrum Data en Maatschappij en FARI werken aan een beleidstoolbox voor verantwoorde en duurzame AI. Digitaal Vlaanderen heeft een AI strategie groep opgericht waarbij er gewerkt wordt rond (ethische) richtlijnen met betrekking tot de ontwikkeling van AI systemen aan de Vlaamse Overheid. Hiervoor kan er gestart worden vanuit de Europese AI act waarop dan verfijningen kunnen toegepast worden. Alle overheidsorganisaties die AI gebruiken, zoals VDAB, moeten kunnen aantonen dat ze deze richtlijnen respecteren. Ik ben ervan overtuigd dat dat bij VDAB geen probleem zal zijn, aangezien dit agentschap zelf hoge standaarden hanteert om zowel de privacy van burgers te respecteren alsook om aan alle mogelijke ethische bezwaren tegemoet te komen. Een recente audit van Audit Vlaanderen toont aan dat VDAB aan de hoogste standaarden voldoet.